

Haaien: afblijven of afmaken?

«Wanneer haaien mensen eten, is het tijd om ze af te maken.» Dit kopte The Daily Telegraph op 11 augustus 2015. Na meerdere haaienaanvallen dit jaar dacht journaliste Laura Banks dat ze met deze titel wel de aandacht zou trekken. Dat deed ze zeker, en de meningen zijn niet onverdeeld.

Haaien roepen bij veel mensen angst op. Maar wij duikers weten wel beter. De Jaws-scenes zijn zwaar overtrokken en het zijn gewoon schitterende beesten die hun beroerde reputatie niet verdienen. In een jaar vallen haaien gemiddeld 70 keer mensen aan. Slechts 5 tot 10 daarvan zijn fataal. De haaien zien mensen per ongeluk aan als prooi en happen toe. Zodra ze merken dat het niet om een zeedier gaat, laten ze over het algemeen los en verdwijnen dan in de diepte. Slachtoffers die de dood vinden na een haaienbeet overlijden meestal door bloedverlies, niet omdat de haai ze doodbeet. Haaienaanvallen komen het meest voor in Australië, Florida, Noord- en Zuid-Carolina en Zuid-Afrika. Australië heeft al lange tijd een haat-liefde verhouding met haaien. Het land is omringd door water waarvan veel mensen gebruik maken voor hun levensonderhoud of recreatie. Bekend auteur Rodney Fox werd ooit gebeten door een witte

haai en enkele weken geleden kreeg ook surfer Craig Ison een flinke hap in zijn linkerbeen. Het is een onvermijdelijk fenomeen. Het land is immers omgeven door 34.218 km kust en in de omringende zeeën leven 180 verschillende soorten haaien. Eén van die soorten, de witte haai, is sinds 1998 volledig beschermd in Australië. Maar de regelgeving wordt al verschillende jaren gearkeerd in een poging strandgangers een veilig gevoel te geven. Na een uitzonderlijke reeks dodelijke incidenten in West-Australië in 2012 en 2013, besloot de regering jacht te maken op de dieren.

DE JACHT IS GEOPEND

72 lijnen met grote gekromde haken en aas werden een kilometer uit de kust geplaatst bij 70 verschillende populaire stranden rond Perth. Daarnaast betaalde de regering ook jagers die op alle haaien langer dan 3 meter mochten schieten. Over een periode van drie maanden werden op die manier 172 haaien gevangen,

waaronder 50 groter dan 3 meter. De kleinere haaien liet men weer vrij, maar ze waren vaak dermate verwond dat ze de beproeving niet overleefden. Bovendien werd er geen enkele witte haai gevangen over de hele periode, terwijl de meerderheid van de aanvallen toch aan deze soort werd toegeschreven. Er volgde dan ook luid protest vanuit de hele wereld. Na een nationaal onderzoek bleek meer dan 80% van de Australische bevolking tegen het programma te zijn. In 2014 besliste de Environmental Protection Authority (EPA) dat het preventief jagen op haaien tijdens de zomer niet meer herhaald zou worden. Toch worden de haken en geweren sindsdien nog steeds bovengedaald voor enkele dagen, telkens als er een witte haai in de kustwateren wordt gespot. Aan de andere kant van het land (in Queensland en New South Wales) staan er sinds 1962 haaiennetten opgesteld ter bescherming van de stranden. Maar ook die netten geven een vals gevoel van veiligheid. Ze reiken niet tot de zeebodem en haaien kunnen er dus eenvoudig naast of onderdoor zwemmen. De helft van de haaien komt daarbij vast te zitten langs de kant van de kust, op hun terugweg naar zee. Bovendien worden ook erg veel dolfinen, roggen, zeeschildpadden en zelfs walvissen het slachtoffer van de netten. Sea Shepherd Australia ontdekte dat de netten over de jaren heen al aan 84.800 zeedieren - waaronder heel wat bedreigde soorten - het leven hebben gekost.

JIM STANDING, FOURTH ELEMENT

«Ongegrond en emotionele manipulatie»

Serius? Echt waar? Ik dacht dat dit artikel in The Daily Telegraph absoluut een satire was... maar dat was het helemaal niet. Dit zijn ridicule niveaus van antropomorfisme, volkomen

ongegrunde uitspraken en emotionele manipulatie op een zeer grote schaal. En waarom? Om alleen maar de lezers te behagen. Voor een land waarvan de populatie voor een groot deel aan zee woont, en dat daarnaast schatbewaarder is van een aantal van 's werelds grootste ecosystemen, scoort het geen punten. Iemand moet eens met die journalist Laura Banks gaan duiken (en haar ook mee terugbrengen, ok?).

INFO

Commerciële producten tegen haaienaanvallen:

- **Shark Shield:** een apparaat dat een sterk elektronisch veld afgeeft. De elektroreceptoren van de meerderheid van de haaien wordt door het apparaatje geïrriteerd waardoor ze niet zullen naderen.
- **Shark Attack Mitigation Systems:** maakt wetsuits voor op en in het water die haaien niet kunnen zien of liever vermijden. De patronen en kleuren die in het materiaal zitten zijn afgekeken van het loodsmannetje dat vaak met haaien meezwemt.

LAURA BANKS IN THE DAILY TELEGRAPH

«Wanneer haaien mensen eten, is het tijd om ze af te maken»

Mensenslachters. Beenvermalers. Verwoesters van levens. Grote witte haaien. Dit jaar telde de noordwestkust van Australië 6 haaienaanvallen, waarbij de zeer geliefde local Tadashi de dood vond door een aanval bij Shelly Beach. Voormalig bokser Craig Ison zou overleden zijn als zijn vechtinstant hem in de steek zou hebben gelaten. Beide mannen waren aan het genieten van de schoonheid en de rust van de oceaan. Waarom worden ze daarvoor gestraft? Deze surfers gingen niet het water in met speren om schade te berokkenen aan het zeeleven. Ze wilden in alle rust van de oceaan genieten, maar in plaats daarvan kregen ze een levenslange gevangenisstraf. De oceaan is ons domein. Er is geen plaats

voor haaien die onze levens en ons levensonderhoud vernietigen. Deze roofdieren liggen op de loer en zijn klaar om mensen af te maken. Wij moeten als gemeenschap een permanente oplossing zien te vinden. Het toerisme en de surfsector komen in een grote dip en bekende badplaatsen zullen verdwijnen. Niemand wil meer aan de kust wonen en dan heeft de haai gewonnen.

Artikel van Laura Banks in The Daily Telegraph, gepubliceerd op 11 augustus 2015.

BBC PRESENTATOR MONTY HALLS:

«De kans dat je doodgaat door een koe is 40 keer groter»

Het is absurd hoe de angst van mensen over haaien door de media in stand wordt gehouden. Ik heb daarom een presentatie gemaakt 'Our complex relationship with Sharks', waarin ook jaarlijkse statistieken van wereldwijde haaienincidenten worden getoond. Uit deze gegevens kunnen we concluderen: de kans is 290 keer groter om door een nijlpaard gedood te worden dan door een haai. Ook krokodillen zijn veel gevaarlijker: de kans is 72 keer groter dat je bij dit dier de dood vindt. Koeien moet je voor opletten, de kans is 40 keer groter dat je er door eentje gedood wordt dan door een haai. In bad gaan is overigens nog gevaarlijker: je hebt 90 keer meer kans om te verdrinken terwijl je een bad neemt, of 45 keer meer als je uit je bed valt. Wil je een haaienaanval voorkomen ga dan onder een boom zitten. Oeps, foutje. De kans is 8 keer groter dat je gedood wordt door een vallende tak. Maar mensen doden ook haaien en wel 133 haaien per minuut! Terwijl je dit artikel leest zijn er in 5 minuten 665 haaien vermoord. Het enige wat ik kan doen is over de pracht van deze predator doorvertellen, de tijd zal het leren.»

INWONER SYDNEY FRED WENSING

«Australiërs worden op jonge leeftijd bewust gemaakt van haaienaanvallen»

«Ondanks de aanwezigheid van haaien en de gerapporteerde aanvallen van deze dieren gaat iedereen nog steeds de oceaan in. We hebben meer dan 30.000 km kustlijn en een paar haaien weerhouden ons er niet van om daarvan te genieten. Australiërs worden op jonge leeftijd bewust gemaakt van de haaienaanvallen en wat we kunnen doen om het te voorkomen: we gaan nooit alleen zwemmen en gaan ook nooit tot halverwege ons middel het water in. Bij de meeste openbare stranden wordt gepatrouilleerd en op enkele locaties zijn er haaiennetten, maar er zijn ook genoeg onbewaakte stranden. In de meer populaire

gebieden zijn er helikopters of vliegtuigpatrouilles die uitkijken voor haaien. De kans op een haaienaanval is veel minder groot dan de kans dat je wordt overreden door een bus. De mensen steken hier nog steeds de straat over. Op dit moment vind ik het te koud om te zwemmen, maar als het straks weer beter is, ga ik er zo weer in! De oceaan is er om van te genieten, maar ook om te worden gerespecteerd.»

